

LESBRIEF

De 100 jarige man die uit het raam krom en verdween.

Eric Borrias
speelt

DE 100
JARIGE
MAN DIE
UIT HET
RAAM KROM
EN VERDWEEN

Naar de bestseller van
Jonas Jonasson

In deze lesbrief vindt u een aantal tips en spelsuggesties rond de voorstelling *De 100 jarige man die uit het raam klom en verdween* van de bekende verhalenverteller Eric Borrias.

Het eerste gedeelte bevat algemene informatie over het verhaal, de verteller en wat een vertelvoorstelling is. Informatie die u kunt gebruiken voor de kinderen de voorstelling gaan zien. Daarna volgen tips voor de nabespreking en een aantal knutsel en spelsuggesties.

OVER HET VERHAAL

Opa Karlsson is min of meer per ongeluk, vlak voor zijn 100^e verjaardag in het bejaardenhuis terecht gekomen. Hij kan nog prima voor zichzelf zorgen, heeft een avontuurlijk leven geleid en heeft geen zin in het saaie feest ter ere van zijn 100^e verjaardag. Dus klimt hij uit het raam van zijn kamer en gaat er vandoor. Op het busstation krijgt hij, ook weer min of meer per ongeluk, een koffer met heel veel geld in handen. Niets vermoedend stapt hij op de bus, op weg naar nieuwe avonturen. Maar de koffer vol geld, is van een bende boeven en die willen uiteraard hun koffer terug. En het bejaardenhuis wil zijn 100 jarige terug! Dus gaat iedereen op zoek naar opa Karlsson. Die ontmoet ondertussen allerlei bijzondere mensen, die als een soort “zwaan kleef aan” met hem mee reizen. Hij sluit zelfs vriendschap met Een olifant!

DE VERTELVOORSTELLING

Het boek is oorspronkelijk geschreven voor volwassenen, maar Eric heeft naast een volwassenversie van ruim 2 uur, ook een jeugdversie geschreven.

Waarom? Omdat het hem geweldig lijkt om een opa te hebben die op zijn 100^e verjaardag wegloupt uit het saaie bejaardenhuis om avonturen te beleven. Welk kind wil nou niet zo'n opa hebben! En zo kan hij laten zien, dat oude mensen echt niet alleen saai en krakkemikkig in een stoel achter het raam zitten. Daarom dus.

Bij een vertelvoorstelling speelt 1 persoon het hele verhaal. In “De 100 jarige...” is Eric alle personages. Hij is opa Karlsson, alle boeven, de zuster van het bejaardenhuis, de commissaris en zelfs de olifant.

Hij verkleedt zich niet tussendoor, maar door zijn stem te veranderen, net even anders te gaan staan of lopen, is het verhaal toch duidelijk te volgen en worden de kinderen helemaal meegenomen in het verhaal.

De voorstelling duurt 60 minuten. Iedere groep is anders en dus is iedere voorstelling anders.

DE VERTELLER

Eric Borrias is al jaren verhalenverteller. Hij bewerkte tal van kinderboeken tot succesvoorstellingen; *Scheepsjongens van Bontekoe*, *Brief voor de koning*, *Schateiland*, *ERIK* of het klein insectenboek enz. enz. Al die voorstellingen speelt hij nog steeds.

Hij was al een paar keer te zien op TV en werkte mee aan een DVD over vertellen.

Hij vindt het in zijn voorstellingen vooral belangrijk dat de kinderen plezier hebben, betreft ze ook actief bij het verhaal, gaat samen met de kinderen op avontuur in de voorstelling.

Op zijn website en Facebookpagina staan filmpjes van een andere voorstelling, waarin je dit duidelijk ziet. *De 100 jarige man* heeft zelfs een eigen Facebook-pagina.

www.verhalenverteller.nl

Facebook: Verhalenverteller Eric Borrias

FB-pagina: De 100jarige man die uit het raam klom.

VOORAF

Het is handig om de kinderen voor te bereiden om wat ze gaan zien.

Soms gaan ze naar een andere school om samen met andere kinderen te gaan kijken.

Of de kinderen gaan naar een theater. Dan is het zeker goed om hier vooraf iets over te vertellen, te vragen. "Wie is er wel eens naar theater geweest? Wat heb je toen gezien?"

Vertel in het kort waar het verhaal over gaat.

Indien u het boek heeft, kunt u hoofdstuk 1 lezen.

- Wees max. 15 en min. 5 minuten voor aanvang aanwezig. Tenslotte kan het zijn dat er jassen opgehangen moeten worden, u de weg in een andere school moet zoeken enz.

- Zorg dat de kinderen vooraf naar de WC zijn geweest en vertel ook dat dat tijdens de voorstelling niet kan.

- Snoep en drinken horen niet tijdens de voorstelling.

- Praten is niet alleen vervelend voor de verteller, maar ook voor de kinderen die wel aandachtig zijn.

- Theater is geen TV of DVD, je kunt de verteller niet op pauze zetten en je kunt ook tussendoor niet even wat anders gaan doen.

- Als er ouders meegaan, overleg dat vooraf met de verteller of de ouders welkom zijn. *

**Soms is het vanuit de organisatie (bijv. van het kunstmenu) niet toegestaan dat ouders bij de voorstelling zijn.*

Ouders zitten niet bij de kinderen, maar achteraan. Mobiele telefoons zijn uit en de regels voor de kinderen gelden ook voor de ouders.

- Indien u foto's wilt maken, overleg het met de verteller.

Als de voorstelling is afgelopen, wordt er geklapt om de verteller te bedanken.

De kinderen verlaten rustig, op aangeven van de leerkracht de zaal.

In het theater is het verstandig te wachten tot het zaallicht aan is.

Controleer bij vertrek of er geen spullen zijn achtergebleven.

NABESPREKEN

In een kringgesprek kunt u de voorstelling nabespreken.

- Weten de kinderen nog waar het verhaal over ging?

- Wat vonden ze spannend, leuk, wat vonden ze saai en waarom?

- Welk personage vonden ze leuk, spannend?

(Hier kun u de kinderen vragen dat personage uit te beelden. Vinden meerdere kinderen hetzelfde personage leuk/spannend, dan kan dit spel laten zien hoe verschillend je dezelfde persoon kunt spelen)

- Was de voorstelling alleen een spannend verhaal of ging het ook over dingen die de leerlingen zelf wel eens tegenkomen? Bijvoorbeeld in de krant, op TV of gewoon op school? Hoe zijn hun opa's en oma's.

(Hier zouden de kinderen in groepjes een collage kunnen maken van krantenknipsels, tijdschriften e.d. rond het thema : opa's en oma's op avontuur).

- Zeker een aardige vraag is: wat zou jij doen als je 100 was? Wat zou je dan nog willen doen?

- In het verhaal komt de jongen Sven voor, die alles in het stadje maar saai vindt, die avontuur wil. Kinderen kunnen met elkaar bedenken en bijv. tekenen wat zij anders zouden willen zien in hun buurt of stad. Is het er saai, wat zou anders kunnen? Misschien zelfs over school. Wat is er saai, wat zou je anders willen?

SPELSUGGESTIES

De verteller gebruikt weinig tot geen attributen, daardoor kan hij makkelijk van de ene naar de andere personage of scene wisselen.

- Kinderen kunnen apart of in een groepje een stripverhaal tekenen van de voorstelling. Zo ontstaat een lint van tekeningen waarin de voorstelling wordt naverteld. Aan de tekeningen is vaak goed te zien, welke onderdelen van de voorstelling de kinderen zijn bijgebleven, wat indruk heeft gemaakt. Dit zijn soms heel andere dingen dan verwacht. Soms is een schijnbaar klein detail voor een kind de meest indringende herinnering.
- De koffer zit vol geld. Teken je eigen bankbiljet.
- Knutsel je eigen olifant. Dat kan in het klein met karton e.d. maar ook klassikaal met dozen en kokers. Wanneer je dit met losse dozen doet, wordt het stapelen ervan weer een spel. Lukt het om de stapel te laten staan.

Buitenspelen

- Hindernisbaan

opa Karlsson moet het raam uit klimmen, over een muurtje, slepen met een koffer, op een lorrie fietsen. Ideale ingrediënten voor een hindernisbaan. Binnen in de gymzaal en buiten te spelen. Maak van een gymkast het raam en het muurtje. Leg een parcours af met een koffer vol spullen (of een plastic krat met blokken). Trapfiets op school? Prima. Anders kan dat door bijv 2 kinderen met 1 been aan elkaar te binden en ze de koffer van A naar B laten dragen. Dit kan met meerdere teams.

- Tik spel

Opa Karlsson wordt gezocht door de politie. In de voorstelling draagt opa Karlsson een pet en de commissaris een hoedje.

De tikker heeft een hoedje op: de commissaris

1 kind heeft een petje op (of als het kan een paar kinderen).

De tikker probeert opa Karlsson te pakken, maar als die snel zijn petje aan een ander kind geeft, moet die getikt worden. Iedereen die het petje op gehad heeft moet naar de kant zodat er steeds minder "opa's" over blijven.

- Appels voeren aan Sonja de olifant

Opa Karlsson voert appels aan Sonja. Dit kan een werpspel worden. De mand is de bek van Sonja. Kinderen staan op een afstandje (teams) en moeten proberen de appels (ballen) in de mand te gooien.

- Slurf zwaaien. Hiervoor is per team 1 nylonkous/panty nodig. Doe in de voet van de kous een tennisbal, Leg er een paar knopen in, zorg dat de lengte van de "slurf" net genoeg is om niet de grond te raken. Verdeel de kinderen in teams. (bijv. Zuster Alice en het bejaardenhuis, de politie, de bende Never Again.) Zet per team een rijtje plastic bekertjes met wat water/zand neer –of binnen bijv, blokken (4 is genoeg) -. Het 1^e kind zet de nylonkous op het hoofd met de "slurf" aan de voorkant. Teams beginnen tegelijk. Het is nu de bedoeling met de tennisbalslurf zo te zwaaien dat de bekertjes omgaan. Is dat gelukt dat krijgt kind 2 de slurf enz.

Toneelstukje

Iets meer werk, maar ook leuk, is het naspelen van het verhaal. Het is tenslotte vrij eenvoudig van opzet.

(Voorbeeld van uitwerking)

kinderen kunnen zelf de scene eenvoudig invullen.

Bejaardenhuis

-zuster Alice/ opa Karlsson / groep kinderen

“ (groep)Kom we gaan versieren voor opa Karlsson’s verjaardag. Hij wordt 100!

- (opa-alleen) Maar ik heb geen zin in een feestje. Ik ga er vandoor. Hup het raam uit,

-(zuster Alice bij de deur. Kinderen achter zich, iemand

burgemeestersketting/fototoestel) Kloppen. “ Opa Karlsson! Opa Karlsson! (deur open)

Hij is weg!!! Ga zoeken! Bel de politie!

Volgende scenes**Sven in het park**

Sven/ opa Karlsson. – over muurtje helpen/ niks zeggen

Busstation

opa Karlsson/ man achter loket / boef met koffer./buschauffeur

Karlsson vraagt om kaartje/ boef geeft koffer en gaat naar WC. /Bus komt/ Karlsson met koffer weg/ boef van WC waar is mijn koffer?

Station Beringe

opa Karlsson / Julius./ boef /politie

Kom maar binnen/ eten.

Boef komt. Nokout slaan en in de koelkast (boef bibberen)

Koffer open maken. Geld!

Vertrekken met bibberende boef en koffer.

Politie (met hoedje op) “ Weg! Waar zit die 100 jarige man nou.

Snackbar

opa karlsson/ julius/ snackbarman / politie

“ Goed dat die boef in het bos hebben achtergelaten! Wat een kouwe kikker!”

Ik heb honger, Laten we een frietje halen.

Twee patat graag.

Is die mooie auto van U? Wilt u hem verkopen? Wilt u onze chauffeur zijn?

En weg met de auto.

Politie komt er aan. Snackbar dicht. “ Ik heb wel zin in patat. Krijg honger van al dat zoeken! He. Dicht. Waar zit die 100 jarige nou?

Boerderij

opa Karlsson/ Julius/ Snackbarman/ de schoonheid/ Sonja de olifant.

Boodschappen doen

Snackbarman/ de schoonheid/ opa Karlsson met koffer/ nieuwe boef / baas van de boef
Schoonheid bots tegen boef. Die ziet Karlsson met de koffer, belt zijn baas dat hij de koffer heeft gevonden en gaat er voorzichtig achteraan.

Olifantenpoep

Schoonheid/ Snackbarman/ opa Karlsson/ de boef/ Sonja de olifant/politie

Boef komt het erf op. Handen omhoog.

Zij ook? Olifant staat achter boef. Paniek. Olifant gaat zitten. Boef plat.

“ We kunnen beter weg gaan. Dat is nou al de 2^e boef.”

Slepen boef weg en dan samen in een bus, olifant achterin.

Net weg, politie komt.

“ Misschien hebben ze hier iets gezien. Hallo, is daar iemand?”

Niemand? Waar zit die 100 jarige nou?

Vliegtuig

Iedereen, behalve zuster Alice.

Opa Karlsson leest de krant. “ De politie zoekt me, het bejaardenhuis zoekt me, die boeven zoeken me. Waar zullen we nu eens naar toe gaan?

Julius: op vakantie.

Schoonheid: naar een warm land. Ook leuk voor Sonja de olifant.

Snackbarman: Maar dat kost heel veel geld.

De anderen in koor, opa houdt de koffer omhoog: Nou en!

Kom we gaan.”

Als ze wegelopen komt de politie er aan.

- Eindelijk heb ik u gevonden. U moet mee terug naar het bejaardenhuis.

(opa) Maar ik wil net op vakantie naar een warm land. Lekker aan de zee, op het strand.

(politie) Nee, u moet mee.

Dan komt een groep kinderen op.

“ Nee, laat hem toch lekker op vakantie gaan.”

(politie) Nou vooruit, maar alleen als ik meemag! Ik heb ook wel zin in vakantie.

Ze gaan met z'n allen achterop het toneel, alsof ze een vliegtuig uitzwaaien.

Dan komt van de andere kant zuster Alice.

“ Opa Karlsson! Opa Karlsson! Waar is die 100 jarige nou gebleven?!”

Groep achter draait zich om, tegen de zaal “shhhhhhttt” .

Zuster Alice roepend af “ Opa Karlsson, opa Karlsson.”

Dan de hele groep weer zwaaien “ Dag opa Karlsson! Goeie reis.”

Dan naar de zaal: “ En wat doe jij als je 100 bent?”

kind op podium “ ik klim uit het raam en verdwijnt” .

Allemaal: ik ook!

Aflopen.

=====

Tenslotte

Het vertellen van verhalen is al zo oud als de mensheid en hopelijk hebben u en leerlingen door de voorstelling ervaren, dat ,ook in deze tijd van snel,snel en een overdaad aan beeld en geluid ,een goed verhaal nog altijd boeit.

Het prikkelt de fantasie en geeft ieder kind de ruimte zijn eigen beelden bij het verhaal te maken.

Zonder de meesters en juffen uit mijn lagere schooltijd, die zo prachtig en spannend konden vertellen, was ik misschien nooit verhalenverteller geworden.

Dus meesters en juffen van nu: lees voor, vertel verhalen.

Heeft u of uw kinderen vragen over de voorstelling, over vertellen? Mail me gerust.

Veel plezier!

Eric Borrias

www.verhalenverteller.nl

info@verhalenverteller.nl

Een paar handige websites over vertellen en verhalen:

www.beleven.org

www.stichtingvertellen.nl

www.hetverteltheater.nl